

Klostre, katedraler og kunst i kulinariske indpakninger

Hildesheim, Rüdesheim, Mainz, Alsace,
Colmar, Metz, Champagne, Reims, Chimay,
Rochefort, Chevetogne, Dinant og Haag

Oplev katedralerne i Hildesheim, Mainz, Metz og Reims
Besøg fire klostre, bl.a. Abtei St. Hildegard og klosteret i Chevetogne

Oplev Grünewalds alterbillede i Colmar

Vermeers "Pige med perleøring" og Eschers paradoksale verden
Mange kulinariske oplevelser på Michelin restaurant, vingårde mm.

Marc Chagalls enestående glasmalerier i Mainz, Metz og Reims

11 dage

24. april - 4. maj

2018

Carsten Cramon
Gyden 5
8740 Brædstrup
tel.: 7575 2010
carsten@cramon.dk
www.CC5.dk

Cramon

Indledning 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Tag med på denne kulturrejse, hvis du ønsker at opleve arkitektur, kunst og ideer i verdensklasse.

Vi vil overskride indgange til katedraler, kirker, museer, vingårde, gode hoteller og meget andet, men ikke mindst vil vi besøge en række klostre for at fornemme nogle af klosterlivets mange facetter. Nonner og munke vil fortælle om dagligdagen i klostrene og ikke mindst om deres egen vej ind i klostertilværelsen. Vi vil besøge Abtei St. Hildegard i Rüdesheim, det økumeniske kloster i Chevetogne i Belgien, hvor der både er latinske og russisk-ortodokse munke. Ligeledes vil vi besøge de to trappistklostre i Chimay og Rochefort i Belgien, som producerer nogle af verdens bedste øl. Hildegards kloster laver ikke øl, men nogle fremragende Rheingau-vine, som vi selvfølgelig skal smage. Chevetogne klosteret kan ikke byde på spirituøse oplevelser, men i stedet på spirituel sang, så selv guderne må tage sig til hjertet, smukkere og mere hjerteberørende bliver det ikke.

Bevidsthedens udspænding imellem det åndelige og det fysiske vil være tydeligt i de himmelstræbende katedraler i Hildesheim, Mainz, Metz og Reims i al deres matematiske skønhed. I katedralerne i Metz og Reims får vi endda denne oplevelse garneret med Marc Chagalls enestående glasmosaikker. I samme bevidsthedsrum kommer vi til at opleve Matthias Grünewalds Isenheimer alterstykke i Colmar og Johannes Vermeers "Pige med ørering" i Den Haag.

Med besøget på M.C. Eschers museum i samme by bevæger vi os endegyldigt over mod ideernes rene matematiske udstråling i en verden så sær og paradoksal, at de små grå ind imellem må stå af, for at bevare fodfæstet.

Det kulinariske har sin egen fremtrædende plads, som en vægtig del af kulturen på denne rejse, hvor vi bl.a. skal spise på en etstjernet Michelin-restaurant i Alsace for at fornemme områdets enestående gastronomiske niveau. Noget helt særligt vil også indtræffe, når champagne-vinbondens hustru beriger os med frokost ledsaget af vingårdens bedste champagner.

Cramon

www.cc5.dk

Indledning 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

De mange middage, vi i fællesskab skal indtage på hotellerne, er ikke sædvanlige buffet-turistmenuer. På denne rejse bliver der aldrig tale om buffet-middage, i stedet får vi maden serveret, og menuerne vil ligge i den bedre ende af spektret.

Ikke mindst giver rejsen gode muligheder for at være tilstede i en venlig atmosfære, hvor der vil opstå mange muligheder for udveksling med andre medrejsende, som alle er med for at få en uddybende åbning til mange af de kulturudtryk, vi vil møde på vores rejse. Til at hjælpe med dette er vi i særdeles godt selskab med kunsthistorikeren lektor Hans Jørgen Frederiksen fra Aarhus Universitet. Bossen selv vil også efter bedste jyske opskrift i nogen grad gøre sit bedste for at rejsen skal blive uforglemmelig for alle.

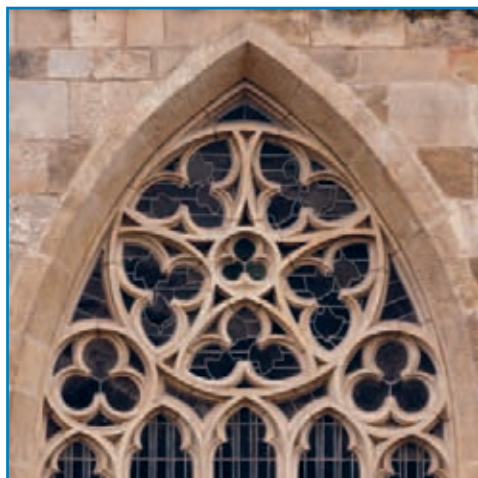

Cramon

www.cc5.dk

Dag 1 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Fredericia – Hildesheim – Rüdeshim (ca. 810 km.)

Denne kulturrejse foregår i bus, da det er det mest praktiske i forhold til de forskellige programpunkter. Vi starter ud tidligt om morgenen fra Fredericia med en fire-stjernet bus fra Brørup Turistfart. Der er meget god benplads i bussen lige som der forefindes toilet.

Sidst på formiddagen når vi frem til Hildesheim. Siden 815 har der været kirke, hvor Hildesheims domkirke nu ligger, derfor fejrer Hildesheim 1200 året for Hildeheims bispedømme i hele 2015. Fra 2010 til 2014 gennemgik domkirken og dens omgivelser en meget omfattende restaurering, der i store træk har taget sigte mod at bevare/rekonstruere domkirken, som den kom til at se ud i det 11. århundrede. Det drejer sig om en katedral, der med sin berømte domskole hørte til middelalderens allervigtigste kulturinstitutioner i Det tyske Kejserrige. Meget ødelagdes under de allieredes bombardement af Hildesheim i marts 1945; men vi kan stadig studere adskillige berømte kunstgenstande som ærkebiskop Bernwards enorme bronzedøre fra 1015 og hans omtrent fire meter høje reliefsmykkede bronzesøjle fra samme tid. Bevidstheden om den 1000-årige rosenstok står stærkt i byens selvforståelse i dag. Myten om rosenstokken ved domkirkens apsis kan føres tilbage til Ludvig den Fromme (778-840), som fastgjorde sit relikvieskrin til et træ, mens han bad til Gud, og så glemte det, da han var færdig. Da han senere kom tilbage for at hente skrinet, var det vokset sammen med en gren – rosenstokken. Ludvig den Fromme levede op til sit navn og byggede et kapel på stedet, hvilket var begyndelsen til bispedømmet og dermed byen Hildesheim.

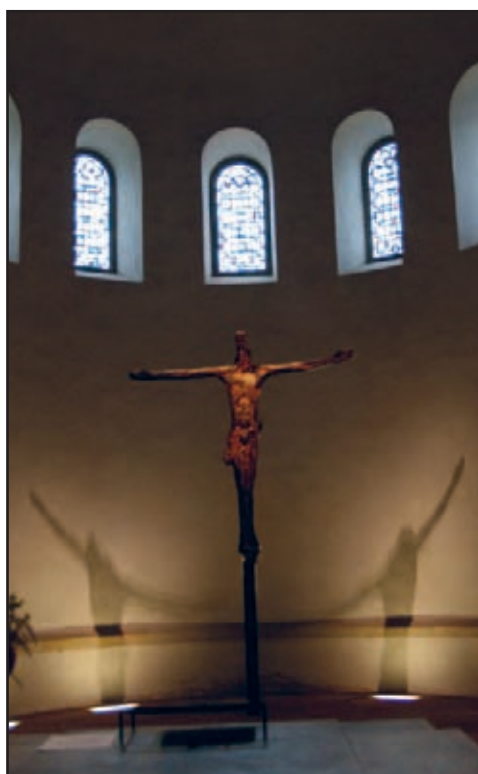

Cramon

www.cc5.dk

Dag 1 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

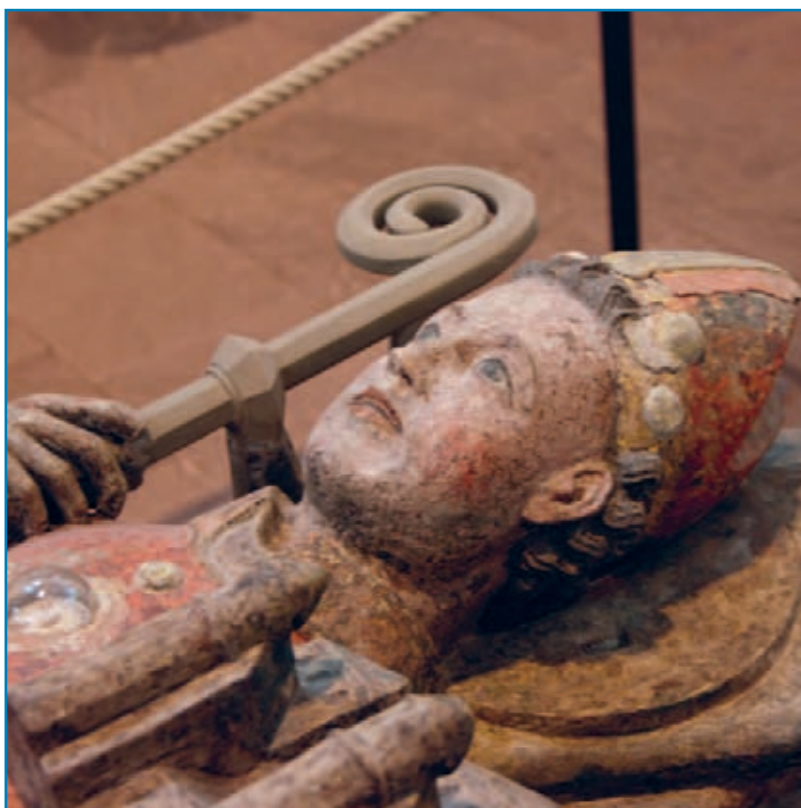

Vi følger "Rosenstokkens rute" i Hildesheim og kommer forbi en lang række smukke og anderledes bygninger, f.eks. Die Historischer Marktplatz, som er genopført i slutningen af 1900-tallet efter de gamle forskrifter.

På den smukke stemningsfulde St. Andreasplatz får vi et tiltrængt hvil, når vi på Ristorante Alte Münze får en let frokost.

På Rosenruten besøger vi også kirken i det benediktinerkloster, som ærkebiskop Bernward lod opføre i de første år af 1000-tallet, og som han selv blev begravet i. Med sine to tværskibe og to apsider er Mikaelskirken en typisk tysk ottonisk kirke, og den hører med sine meget harmoniske proportioner til de allersmukkeste eksempler herpå. Såvel domkirken som Mikaelskirken har siden 1985 stået på Unescos World Heritage-liste.

Sidst på eftermiddagen fortsætter vi mod vores hotel i Rüdesheim – Hotel Trapp – hvor vi ankommer hen på aftenen. Godt trætte og mætte efter rejsens absolut længste køredag, falder roen på os på skråningerne ved Rüdesheim, hvor Rhien-landskabet er særlig smukt her ved Rhinens 90 graders østlige knæk.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 2 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Sankt Hildegard og Abtei St. Hildegard (ca. 10 km.):

Denne dag og den følgende kommer i høj grad til at være dedikeret til den verdensberømte benediktinernonne og abbedisse, Sankt Hildegard af Bingen. Hildegard (1098 - 1179) hører til blandt de mest bemærkelsesværdige åndspersonligheder fra middelalderen. Hendes evner og kvalifikationer var usædvanlige inden for så forskelligartede områder som lægevidenskab, teologi og musik. Hun har efterladt sig flere bemærkelsesværdige større og mindre skrifter, og hendes ry for hellighed blev endeligt officielt sanktioneret, da Den katolske Kirke, med pave Benedikt XVI i spidsen, kanoniserede hende og erklærede hende for kirkelærer i 2012. I 1150 grundlagde Hildegard et nonnekloster på Rupertsberg ved Bingen og i 1165 endnu et i Eibingen ved Rüdesheim på den anden side af Rhinen. Til sin død i 1179 beklædte hun hvervet som abbedisse for begge klostre. Efter morgenmaden starter vi med at besøge det nye kloster, Abtei St. Hildegard. På klosteret er der 55 nonner, hvoraf to er danske. Vi skal mødes med en af de danske nonner – Søster Veronica. Hun vil fortælle om klosterlivet, som hun ser det udfolde sig på Abtei St. Hildegard, både generelt og personligt. Vi slutter af med at smage deres berømte klosterlikør, inden vi deltager i deres middagsbøn. Her vil vi opleve den mest sarte, æteriske gregorianske sang, sunget af nonnerne. Godt opstemte, efter den smukke sang, tager vi ned til Rüdesheim igen for at få en kulinarisk oplevelse på Weingut Georg Breuer. Her får vi mulighed for ved en kommenteret smagning på engelsk at smage fire af deres bedste vine til en tapas-frokosttallerken (winzerteller). Det hele foregår i deres meget smukke gamle vinkælder fra 1300-tallet. Weingut Georg Breuer regnes blandt de ypperste vingårde i Rheingau, så sikre er de på deres uovertrufne vinkvalitet, at de både har forladt det statslige officielle kvalitetssystem "Qualitätswein" og det nye moderne Verband Deutscher Prädikats- und Qualitätsweingüter e.V. (VDP). Efter frokostpausen har Hans Jørgen Frederiksen sit første oplæg på hotellet, denne gang om det katolske klostervæsen.

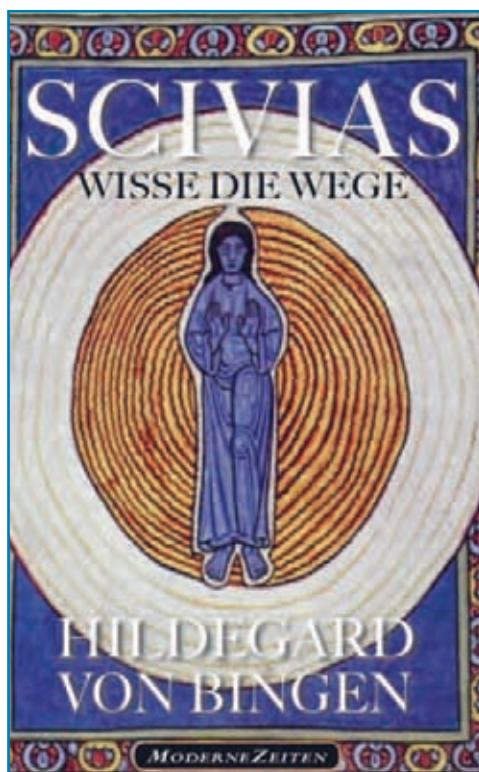

Cramon

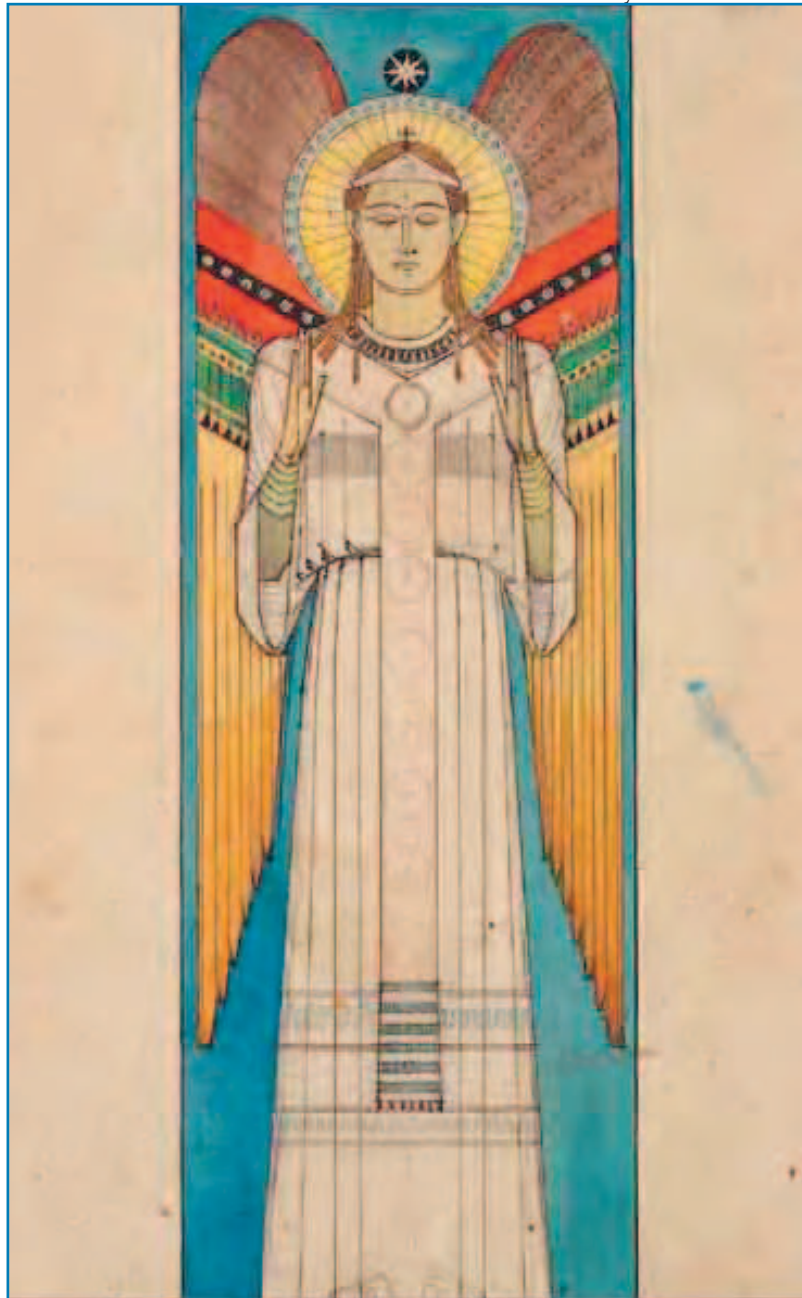
www.cc5.dk

Dag 2 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Eftermiddagen slutter med vespersang i klosterkirken. Vesper er den sjette af de syv daglige tidebønner, der har struktureret klosterliv siden Oldkirkens dage. Kirkefaderen Augustin (354-430) indførte de syv daglige og den ene natlige tidebøn som fast tradition i det præstelige fællesskab, han grundlagde i Hippo i Nordafrika, og senere indgik det i reglerne for klosterliv hos Benedikt af Nursia (ca. 487-547) og andre. Om aftenen vil Søster Hiltrut kommentere den Hildegard-middag, som hotellet er blevet inspireret til ud fra Hildegards spirituelle lægekunst opbygget omkring planternes helbredende og livgivende virkninger. Middagen bliver ledsaget af fire forskellige frisk frugtagtige vine fra klostret. Rheingau, hvor klosteret ligger, regnes helt klart til de allerbedste vindistrikter – hvis ikke det bedste - i Tyskland.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 3 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Sankt Hildegard (ca. 10 km.):

Vi begynder dagen med at besøge Hildegards valfartskirke i Eibingen ovenfor Rüdesheim. Det var på dette sted, at Hildegard grundlagde sit andet kloster i 1165. Dette kloster sekulariseredes i begyndelsen af 1800-tallet, og i 1831 købtes det af sognet i Eibingen. Kirken brændte ned i 1932, og i årene der fulgte, opførtes den kirke, der endnu står. I et skrin i kirkens kor opbevares de jordiske rester af Sankt Hildegard. Her vil Søster Hiltrut fortælle om Hildegard og hendes liv i området, og ingen af os vil være i tvivl om denne nonnes dybe forbindelse til middelalderens store helgeninde. Formiddagen fortsætter i klosterkirken på Abtei St. Hildegard, hvor vi skal studere de smukke Beuronfresker, der gengiver Hildegards liv.

Fra 1900 til 1908 opførtes det nye Sankt Hildegard-kloster mellem vinmarkerne, lidt ovenfor Eibingen. Her lever og virker 55 nonner, der hver dag læser deres tidebønner i kirkens kor, og som i det hele taget praktiserer et traditionelt klosterliv efter Den hellige Benedikt af Nursias regler. Vi aflægger besøg i klosterkirken, der er et interessant og stemningsfuldt udtryk for de arkitektoniske og billedkunstneriske idéer, der i årene omkring 1900 udgik fra den berømte kunstskele i Beuron. Hans Jørgen vil på sædvanlig indsigtfuld måde lukke op til disse anderledes fresker.

Formiddagen slutter med nonnernes tidebøn, None, hvorefter der er let frokost i Hildegards ånd i klostercafeen.

Inden vi tager tilbage til hotellet, kan man besøge den smukke klosterbutik, hvor man kan finde mange interessante ting i relation til Hildegard og klosteret: spirituelle genstande, bøger, vin, musik, fødevarer og meget meget mere.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 3 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

På vejen tilbage fra klosteret kan det anbefales at gå igennem det smukke vinlandskab med en helt betagende udsigt ud over Rhinen.

Tilbage på hotellet er det muligt at hvile sig lidt, inden Hans Jørgen har sit næste oplæg om de europæiske katedraler, mens Carsten Cramon vil komme med et oplæg om tysk og fransk vin i relation til de områder vi skal besøge på vores rejse: Rheingau, Alsace og Champagne.

Inden den fælles middag på hotellet vil der være mulighed for at tage med op til klosteret igen for at høre deres meget smukke godnatsang - Compli.

På hotellet igen slutter vi dagen med en firerretters andemenu med fire forskellige gode Rheingauer vine. Hotellets værtinde er bidt af ænder; overalt på hotellet løber man ind i ænder – dog ikke levende. Hendes mand siger, at der er mindst 2000, mens han tager sig til hovedet.

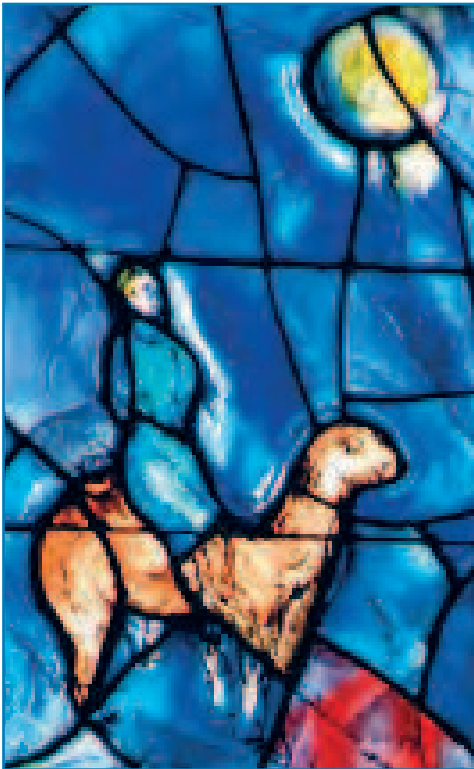

Cramon

www.cc5.dk

Dag 4 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Rüdesheim - Rhinen - Patersberg - Mainz - Colmar (ca. 398 km):

Efter morgenmaden begiver vi os mod Colmar i Alsace. Vi kører dog først mod nord langs med Rhinen, på det stykke hvor den er udnævnt til Unesco Naturverdens-arv, så smukkere bliver det ikke langs Rhinen. Vi besøger den lille landsby Patersberg, hvor vi kan nyde en frydefuld og imponerende udsigt til landskabet omkring Lohrelei klippen. Myten genfortælles, mens vi følger de mange Rhinfartøjers forsigtige manøvrering ved den farefulde klippe, hvor Rhinen svinger sig i en skarp S-form.

Videre mod Colmar sejler vi over Rhinen for at følge floden sydover fra den modsatte side. På vejen gør vi ophold i Mainz, der hører til det gamle tyske kejserriges allervigtigste byer. Helt frem til 1806 var ærkebiskoppen her en af de syv personer, hvis opgave det var at vælge Det tysk-romerske Riges kejser.

Vi aflægger besøg i den meget imponerende domkirke, der er indviet til Sankt Martin. Med domkirkerne i Speyer og Worms hører den til de tre kejserlige katedraler eller "Kaiserdome." De ældste bevarede dele af bygningen stammer fra den kirke, der indviedes i 1009, men bl.a. pga. brande og flere om- og tilbygninger blev kirken først helt færdig i 1239 med fuldførelsen af det vældige vestkor. Senere perioder, ikke mindst 1700-tallets barok, har medført flere ændringer; men domkirken fremtræder ikke desto mindre stadig frem for alt som et helstøbt, og meget monu-

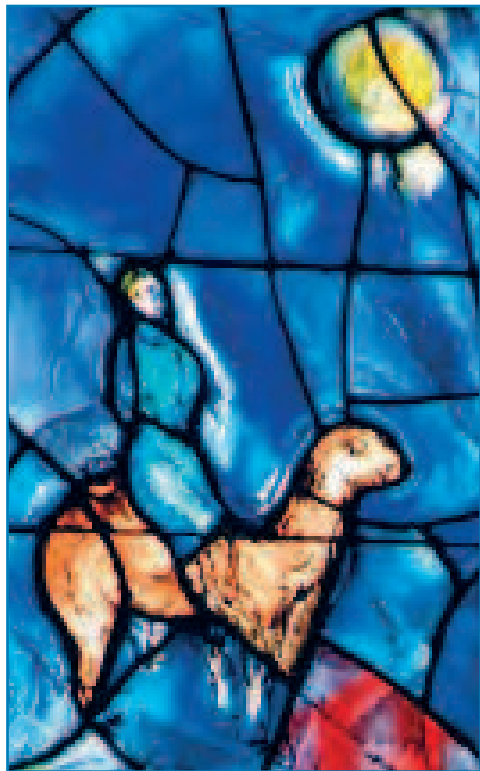

Cramon

www.cc5.dk

Dag 4 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

mentalt, romansk kirke.

På vores rejse vil vi tre gange støde ind i glasmalerier af Marc Chagall, han er en virtuos glasmaler. Første gang er i den gotiske kirke St. Stephan i Mainz. De andre steder er i katedralerne i Metz og Reims. I St. Stephan lavede Chagall sine sidste glasmalerier fra 1973 - 1984. Han blev ikke færdig, hvorfor hans samarbejdspartner gennem 30 år Charles Marq fra Reims færdiggjorde det i stor respekt for Chagalls intentioner.

I frokostpausen i Mainz vil det for interesserede være muligt at besøge Gutenberg museet, hvor der fortælles om bysbarnets store opfindelse i det 15. årh.

Efter at Mainz har sat sine klare aftryk i vores bevidsthed fortsætter vi mod Colmar. På vejen vil Hans Jørgen åbne op til Hildegards spirituelle visioner, som hun har gengivet i sit helt eget billedsprog i sine skrifter, særligt Scivias fra 1152. Alle deltagere kan følge Hans Jørgens afdækning af Hildegards visioner i det symbolske billedsprog i kvalitetstrykkene af billederne i et indbundet hefte, der udleveres til alle.

Først på aftenen er vi fremme ved vores hotel i Colmar. Efter indkvartering følges vi ad ned til den pitoreske bydel - Lille Venedig, hvor vi skal have en dejlig fransk middag på den Michelin Guide 2017 omtalte restaurant A l'Échevin suppleret med udsøgte vine fra Alsace og Rhonedalen.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 5 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Musée d'Unterlinden og vinruten fra Ribeauville til Geberswihr (ca. 86 km):

Efter morgenmaden på hotellet går vi gennem den gamle bydel til **Musée d'Unterlinden** for at opleve et af kunsthistoriens mest betagende og chokerende værker, Mathias Grünewalds Isenheimer-altertavle. Den mægtige altertavle fremstilledes til antoniter-klosteret i Isenheim få kilometer syd for Colmar, hvor man tog sig af uhelbredeligt syge, bl.a. melderøjepatienter. Det var først og fremmest til opbyggelse for disse mennesker, tavlen blev skabt i årene 1512-16. Det drejer sig om en såkaldt pentatyptichon, dvs. en tavle, der består af fire bevægelige fløje, samt et fast midterparti med stationære fløje. I den helt lukkede stand er hovedmotivet en meget barsk og kompromisløs skildring af den korsfæstede og torturerede Kristus. Når midtskabet åbnes én gang, er temaet ”englekoncerten,” med tilbedelsen af Jesusbarnet på Madonnas skød, Bebudelsen og Opstandelsen. Derpå kan endnu et sæt fløje slås ud, og midt i skabet ses nu en række træfigurer med Den hellige Antonius og to af de fire store latinske kirkefædre som hovedaktører. Fløjmalerierne har i denne stand motiverne Sankt Antonius med Paulus Eremiten samt Sankt Antonius’ fristelser. Billedkunstnerisk, såvel som teologisk, er Isenheimer-altertavlen et værk med så mange aspekter og lag, at den stadig kan afstedkomme nye tolkninger og oplevelser. Efter Hans Jørgens fascine-

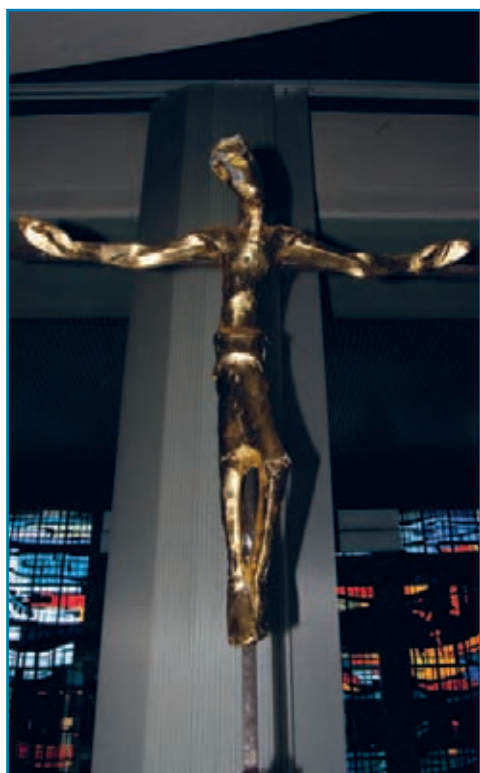
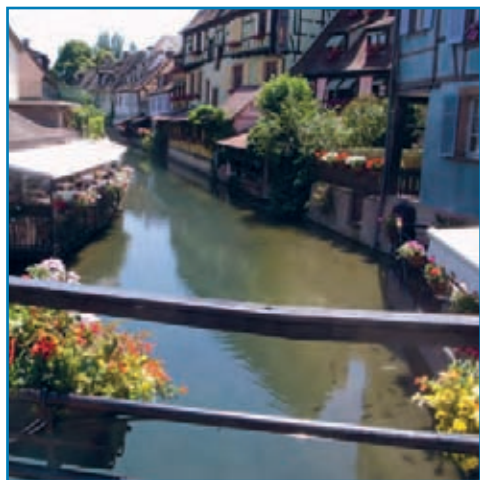

Cramon

www.cc5.dk

Dag 5 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

rende udlægning af indholdet og symbolikken i altertavlen, kan man på egen hånd undersøge andre afdelinger af det nyrestaurerede museum.

Efter en frokostpause slentre vi igen igennem den gamle bydel, ned til Lille Venedig og hen til vores hotel, hvor bussen venter på at køre os ud i det alsaciske vinland, da resten af dagen står i den franske vin- og madkulturs navn. Vi kører ind på vinruten i **Ribeauville**. Ved første øjekast er Alsace's Vinroute en ren postkortidyl: rækker af velpassede vinstokke, der strækker sig mod Vogesbjergene, ruiner af middelalderslotte, landsbyer omgivet af bymure, som nu kun er værn om gamle blomstersmykkede gader, vinbarer og vinkældre, historiske skilte, århundrede gamle huse, romanske kirker og brønde, som alle stammer fra renaissance. Efter Ribeauville går turen gennem **Zellenberg** til den smukke og velbevarede **Riquewihr**, der har klare aftryk af både middelalder og renæssance. Her kan vi opleve fæstningsværker og huse med gårdspladser fra 13., 15. og 17. årh. Den ydre fæstningsmur fra det 16. århundrede bevirker, at byen dér, midt mellem alle vinmarkerne, lukker sig om sig selv og sine berømte vingårde, for eksempel Hugel et Fils. Vi fortsætter på vinruten gennem **Mittelwihr** til **Bennwihr**, som fuldstændig blev ødelagt op til juleaften i 1944 ved de allieredes angreb på byen. Byen er blevet genopført i den lokale byggestil. Vi besøger kirken Saint Pierre et Paul de

Cramon

www.cc5.dk

Dag 5 - 3

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Bennwihr(1957-60) med flotte glasmalerier og andagtsfuld ro omkring mindet for byens ødelæggelse i 1944. Herefter kører vi over **Sigolsheim** og **Kientzheim** til **Kaysersberg**, denne smukke middelalder- og renæssanceby, hvor Albert Schweitzer er født. I Kaysersberg bliver der tid til en slentretur i den idylliske by. Eftermiddagen afrundes med, at vi kører lidt op ad skråningerne på østsiden af Vogeserne og nyder den smukke udsigt over vinmarkerne og Rhindalen. Godt hjemme igen på hotellet kan man hvile sig, inden den store middag om aftenen. Først på aftenen kører vi til den lille vinby Wihr-au-Val til Restaurant La Nouvelle Auberge, som med deres ene Michelin stjerne er en skattet familiedrevet restaurant. En frydefuld aften venter os, når vi skal nyde deres "Menu Gourmand" med udsøgte vine, udvalgt af Martine Leray, mens hendes mand Bernard Leray svinger gryderne i køkkenet. Bernard fik allerede sin første stjerne hos Michelin, da han var 25 år gammel, så der er grund til at forvente noget helt særligt denne aften.

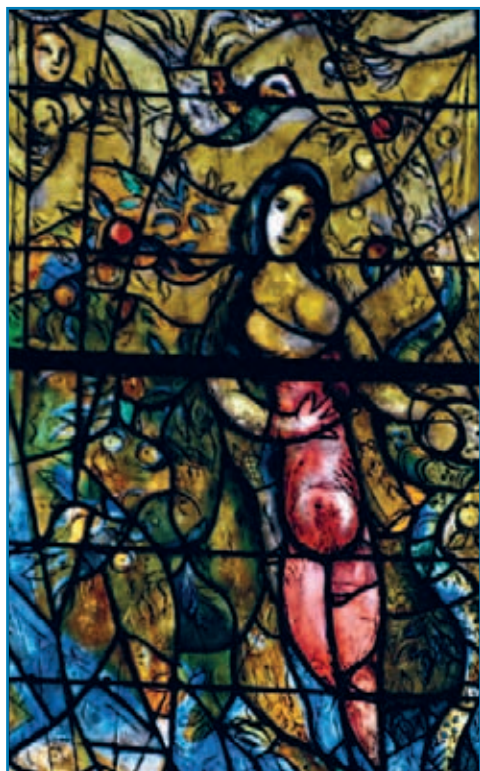

Cramon

www.cc5.dk

Dag 6

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Colmar - Metz - Champagne - Reims (ca. 427 km):

Udhvilede efter den dejlige middag aftenen før, er vi nu på vej til Reims i Champagne. På vejen gør vi holdt i Metz, hvor vi ser det arkitektonisk meget spændende museum Centre Pompidou Metz. Centeret er tegnet af den japanske arkitekt Shigeru Ban og opførtes 2006 -10 til at rumme skiftende udstillinger af fortrinsvis moderne kunst. Museet er en afdeling af Centre Pompidou i Paris og har dermed adgang til den største samling moderne kunst i Europa. Efter beundring af den meget ekspressive arkitektur er der frokostpause, hvor der er mulighed for at få lidt at spise i museets gode restaurant,. Man kan også benytte pausen til at besøge museet på egen hånd. Midt på eftermiddagen kører vi forbi den smukke banegård. Det drejer sig om en interessant ny-romansk bygning opført fra 1905-08, altså i den tyske kejser-tid, direkte på foranledning af kejser Vilhelm. Herefter videre til Metz' Saint-Étienne-katedral, der påbegyndtes i 1220 og indviedes i 1552. Den er i alt væsentligt en fransk gotisk kirke. Ved sin kolossale udstrækning og højdestræbende arkitektur imponerer den allerede på stor afstand; men det mest bemærkelsesværdige ved domkirken er dens helt fantastiske glasmosaikudsmykning. Med et samlet areal på ca. 6.500 kvadratmeter fremviser de vældige ruder glaskunst fra 13. til det 20. århundrede. Fra nyere tid kan især fremhæves Marc Chagalls ruder, designet 1958 - 68. Vi er fremme ved vort i hotel i Reims først på aftenen.

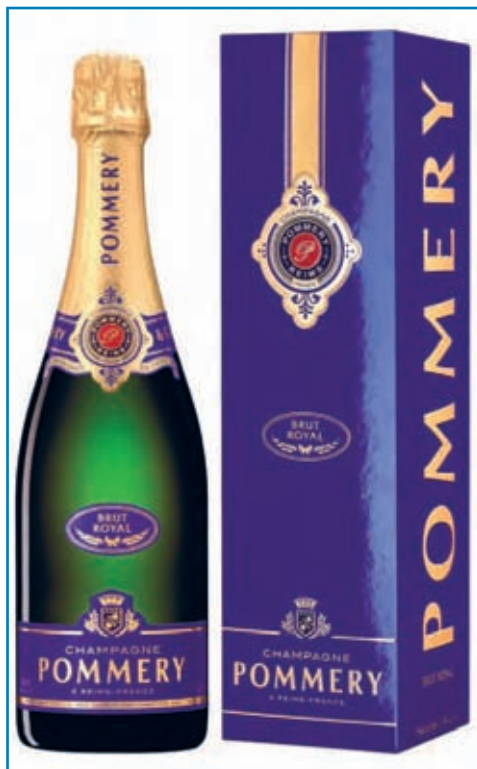

Cramon

www.cc5.dk

Dag 7 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Pommery, Reims-katedralen og Champagne-frokost i Bouzy (ca. 56 km):

At vi nu befinder os i hjertet af Champagnedistriktet vil ikke gå vores næse forbi. Vi starter efter morgenmaden med at besøge det berømte Champagnehus - Pommery. Vi skal under en rundvisning i de dybe kældre, hvor de 25 millioner flasker bliver opbevaret, høre den spændende historie om Louise Pommery, der blev enke kun to år efter, at hendes mand i 1856 havde bestemt at familiens uldfirma skulle ændres til en vingård. Det blev Louise der bestemte at vingården skulle producere champagne. Hun blev den første, der begyndte at lave tørre champagner, så de fleste af os, der elsker champagne står i dyb gæld til denne fremsynede kvinde. På mange områder var hun en foregangskvinde, der bl.a. kombinerede champagnen med kunst, så der mange steder i kældergangene findes imponerende lavrelieffer indhugget i sandstensvæggene. I dag er der ofte spændende skulpturudstillinger af samtidskunstnere i kældrene. Særligt indbyder de op til 30 meter høje kegleformede huler fra gallo-romanske tid, der som knudepunkter udgør hjørnerne i gangsystemet i kælderen under champagneslottet, som Louise lod opføre i Elisabetansk stil. Hun var også den første i Champagne, der fik udhugget kældergange til opbevaring af champagnen under konstante temperaturer (10 grader C), en skik alle i dag følger. Som den enestående kvinde hun var, fik hun som den første kvinde en statsbegravelse ved sin død i 1890.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 7 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Efter det spændende besøg afsluttende med et glas champagne tager vi ind til Reims' centrum, hvor vi holder en frokostpause. Efter denne besøger vi Reims-katedralen. På det sted, hvor den nu ligger, blev den første kristne, frankiske konge, Clovis (eller Klodevig), døbt af biskop Remigius i året 496. Dermed var grunden lagt til den tradition, at franske konger skulle krones i Reims, en tradition der blev fulgt helt frem til Karl X's kroning i 1825. Den nuværende katedral, der er et af de væsentligste monumenter inden for fransk gotik, påbegyndtes i 1211. I 1918, under 1. verdenskrig, blev kirken ramt af adskillige granater, og meget ødelagdes. Først 20 år senere kunne den igen anvendes til gudstjenester, og restaureringsarbejdet er endnu ikke afsluttet. Udover selve arkitekturen tiltrækker især portalskulpturerne og glasmosaikkerne sig opmærksomhed. Igen skal vi opleve Marc Chagalls følsomme glasmosaikker. Efter den imponerende katedral, kører vi ad Champagne-vinruten til Bouzy, som er en af de ni grand cru kommuner i Champagne. Her får vi en rundvisning på Remi Henry's vingård og smager nogle af hans bedste champagner. Der er meget stor forskel på dimensionerne hos Remi Henry sammenlignet med Pommery, men mht. champagnens kvalitet er de på samme niveau. Senere går vi til byens kooperativ, hvor Remi's hustru Odile disker op med en dejlig frokost, som bliver ledsaget af gårdens grand cru champagner. Her får vi så mulighed for at opleve det smagfulde franske landkøkken. Efter frokosten kører vi tilbage til vores hotel ad en anden vinroute.

Cramon

www.cc5.dk

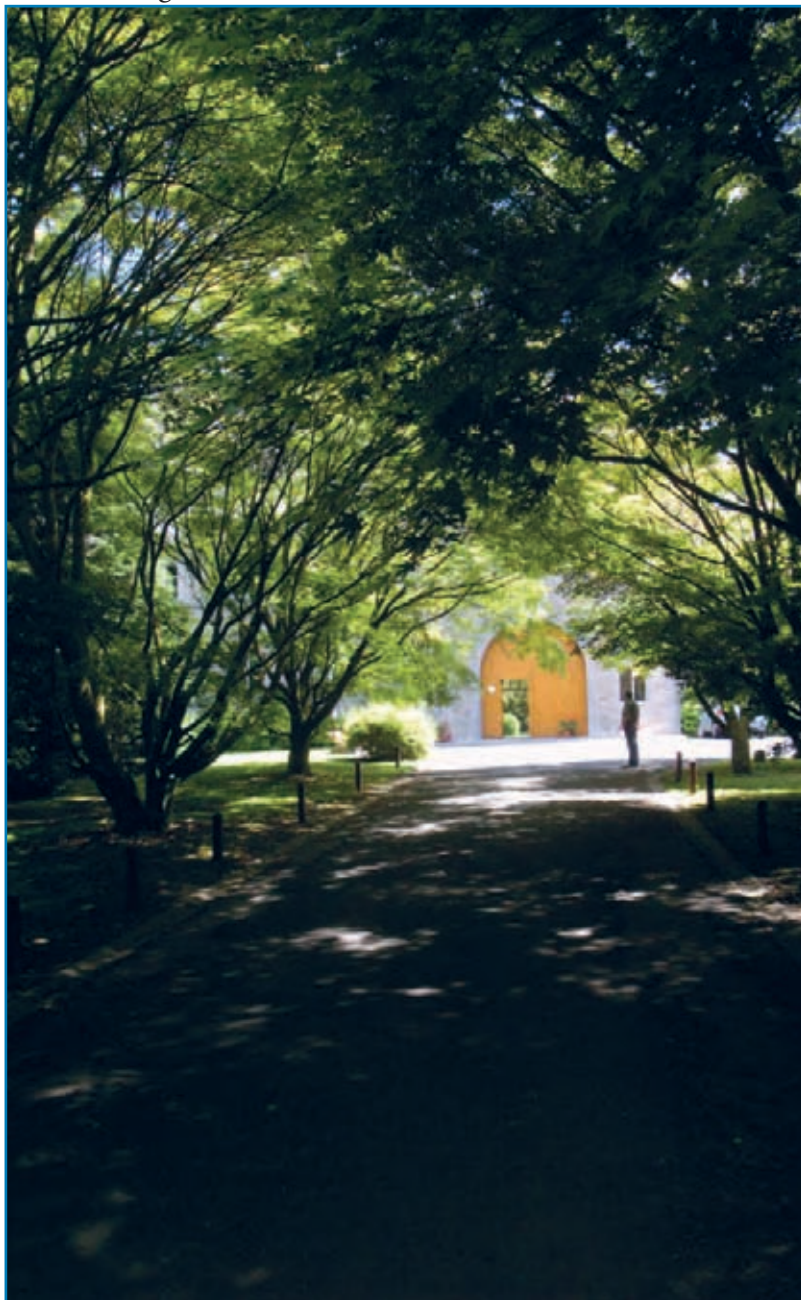
Dag 8 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

**Reims - Rocroi - Abbaye Notre-Dame de Scourmont -
Abbaye St. Remy Rochefort - Abbaye de Chevetogne -
Dinant (ca. 246 km):**

Med bus til den lille charmerende femkantede fæstningsby, Rocroi. Fæstningen opførtes i midten af 1500-tallet efter ordre fra den franske konge Henrik II som modtræk til kejser Karl V's fæstning i Givet. Vi slår os ned for en kort kaffepause på torvet - Place Aristide Briand. Fra pladsen stråler de fem veje ud til bymuren og voldgravene. Videre går det imod Abbaye Notre-Dame de Scourmont. Vi stopper dog først ved Espace Chimay, hvor der er en udstilling om klosterets historie og produktionen af deres berømte øl og ost.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 8 - 2

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Rundvisningen slutter med en smagsprøve på en af Chimay ølene - Gold Label. Klosterets øl kaldes populært for "trappistøl", da klosteret er et trappistkloster, som går tilbage til 1850. Her fik abbeden Jourdain i klosteret i Westvleteren i det nordvestlige Belgien en præst fra nabolandsbyen til, sammen med 17 munke fra klosteret, at starte opdyrkning af jorden på Mont Secours i det sydlige Belgien, som var blevet overdraget klosteret af prinsen af Chimay. Dette var starten på Abbaye Notre-Dame de Scourmont. Trappistmunke følger Sankt Benedict's klosterregler, hvilket vi senere kan opleve, når vi deltager i munkenes None i klosterkirken. Til og fra kirken går vi gennem klosterhaven og mærker her en velsignet ro, orkestreret af de smukke gamle træer.

Generelt regnes alle trappistøl blandt verdens allerbedste øl, hvorfor mange igennem årene har valfartet til Belgien for at købe disse øl, inden de blev almindelig tilgængelige i Danmark. Øllene produceres med dobbeltgæring og ofte uden filtrering, så de har en perlende dybde, med ofte høje alkoholprocenter. Oprindeligt var der syv ølbryggende trappistklostre, heraf de seks i Belgien og et i Holland, men inden for de sidste fem år har endnu fire klostre fået tilladelse til at benytte trappist-øl-logoet på deres øl. Der er en række forhold, der skal være opfyldt for at få tilladelse til at benytte logoet, bl.a. at brygningen foregår indenfor murene af et trappistkloster, og at en væsentlig del af overskuddet går til socialt arbejde.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 8 - 3

Klostre, katedraler og kunst m.m.

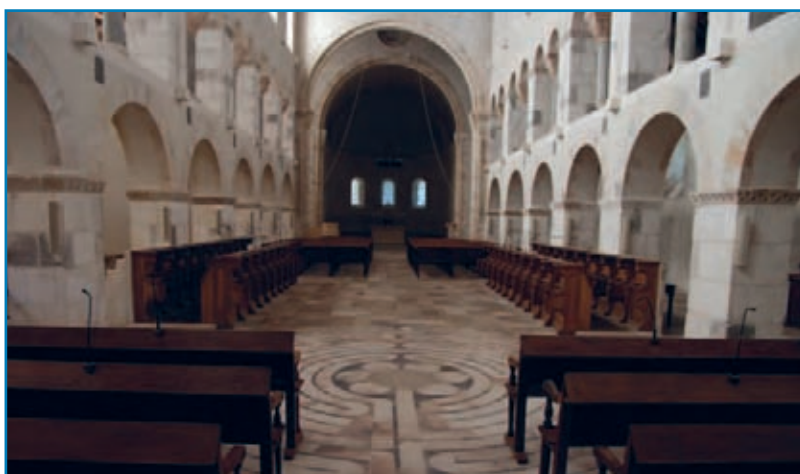

Midt på eftermiddagen forsætter vi mod Rochefort til trappist kostenet Abbaye St. Remy, som startede deres ølproduktion allerede i 1595. Vi kan ikke besigtige bryggeriet, men vi kan kikke ind i den smukke kirke og deltage i munkenes Vesper.

Vi fortsætter til den lille landsby Chevetogne, hvor det næste kloster ligger. Det hellige Kors' kloster ved Chevetogne stammer fra 1939. Det er noget så sjældent som et kloster for både romersk-katolske benediktinermunke med deres vestlige latinske traditioner, og for ortodokse østlige munke med deres især græske og russiske forudsætninger. De to dele af klostersamfundet har hver deres kirke, men i øvrigt foregår en del af de daglige aktiviteter i et udpræget økumenisk fællesskab. Chevetogne har således en helt særlig rolle at spille i forbindelse med de bestræbelser, der i disse år pågår med henblik på en tilnærmelse og måske kommende genforening mellem Den romersk katolske Kirke og De ortodokse Kirker.

Vi når frem til Chevetogne, så vi forhåbentlig kan opleve klokkespillet, som en af munkene styrer med snore, fødder og hænder. En oplevelse med de mange klokker, der kalder til bøn. Vi deltager i munkenes Vesper i den ortodokse kirke. Her vil vi høre en sang så inderligt nænsomt indfølede, at munkenes praksis med hjertebøn klart fylder det smukke kirkerum og tilhørerne. Mens munkene mødes i refrektoriet for at få dagens sidste måltid, samles vi i vores bus til en kop kaffe og en kiks, mens Hans Jørgen fortæller noget om forskelle og ligheder mellem øst- og vestkirken. Vi slutter dagen på klosteret med at deltage i munkenes usædvanli smukke og gribende godnatsang - complie. Herefter begiver os mod Dinant til vores hotel og sen middag på hotellet. Til middagen vil det være muligt at smage de bedste øl fra dagens to trappist-bryggerier - Chimay Blue og Rochefort 10, så bliver det ikke mere trappist-øl-agtigt. Øllene serves i flotte glas med stilk, da det er rigtig madøl.

På hotellet, mætte af munkesang, trappistøl og en ardenner-middag, falder roen på os.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 9 - 1

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Dinant - Chevetogne - Dinant (ca. 55 km):

Tidligt efter morgenmaden begiver vi os igen til klosteret i Chevetogne. En af munkene vil vise os rundt på klosteret og fortælle om klosterlivet, som han oplever det idet en af munkene vil vise os rundt og fortæller om klosteret og klosterlivet. Hans Jørgen vil ligeledes beskrive aspekter af det omfattende ikonografiske udtryk i den ortodokse kirke.

Sidst på formiddagen besøger vi klosterets smukke og spændende forretning, hvor man kan se og evt. købe ikoner, bøger, cd'ere m.m. Bl.a. er klosteret kendt for deres meget smukke indspilninger af mange forskellige liturgiske sange og tekster. Ved frokosttid deltager vi i munkenes Sext, som foregår både i den latinske og ortodokse kirke.

Eftermiddagen kan bruges på egen hånd i Dinant, som ligger meget smukt ved floden La Meuse. Er man til belgisk chokolade, så er det her, der er muligheder. På klosteret Leffe, som ligger højt over byen, har munkene produceret øl siden 1200-tallet. I dag er produktionen dog fjernet fra klosteret, men stadig modtager klosteret en del af overskuddet fra salget til socialt arbejde.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 9 - 2

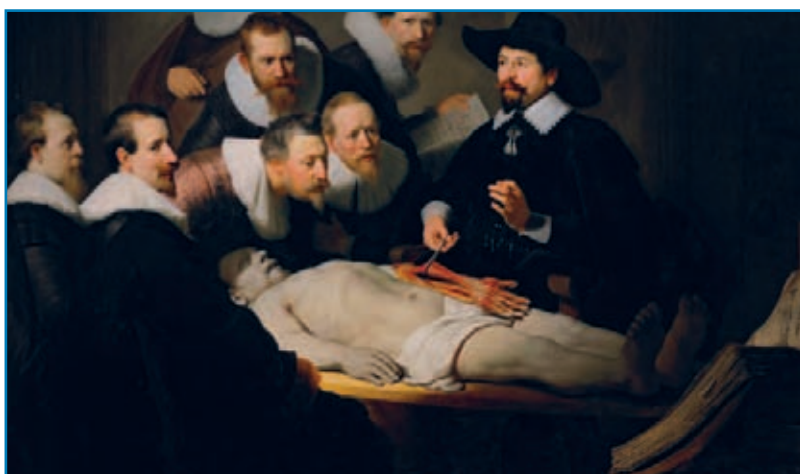
Klostre, katedraler og kunst m.m.

Sidst på eftermiddagen mødes vi i hotellets foredragssal, hvor Hans Jørgen vil give en introduktion til besøget på Mauritshuis i Den Haag næste dag. Mauritshuis, der siden 1822 har fungeret som kunstmuseum, opførtes i 1640'erne for grev Johan Maurits van Nassau-Siegen. Det er tegnet af Jacob van Campen, og betragtes med rette som et hovedværk inden for hollandsk klassicistisk arkitektur. Efter en omfattende renovering 2012-14 fremtræder museet nu som de ideelle rammer omkring en af verdens fineste samlinger af især hollandsk 1600-tals kunst. Blandt hovedværkerne kan nævnes Vermeers "Pige med perleøring", Rubens "Gammel kvinde og en dreng med vokslys", Rembrandts "Doktor Tulps anatomiforelæsning" og samme kunstners sidste selvportræt.

Herefter vil Carsten fortælle lidt om trappistøllets historie og give en introduktion til den hollandske grafiker M.C. Escher, hvis grafiske arbejder vi kan opleve på et andet museum i morgen i Den Haag. Escher er noget helt særligt i billedkunsten, da han leger med mange matematiske strukturer, uden selv at have nogen formel indsigt i matematikken. Som han selv siger, er hans billeder kun en afglans af de syner og ideer, han har set for sit indre blik. Escher leger med uendeligheden og begrebernes paradoksale natur. At dykke ned i nogle af Eschers billeder, er som at springe ud på dybt vand, uden sikkerhedsbælte.

Vi slutter dagen i hotellets restaurant, Vi får serveret en dejlig middag med forskellige Leffeøl til.

Cramon

www.cc5.dk

Dag 10

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Dinant - Haag - Enschede (ca. 468 km):

I dag vender vi snuden hjemad, men gør dog først et vigtigt ophold på vejen i Den Haag, hvor vi skal besøge de to museer - Mauritshuis og Escher in Het Palais, der begge ligger i den gamle bydel. Hans Jørgen vil guide på Mauritshuis, hvorefter man selv i fred og ro kan nyde den fine samling, mens Carsten vil guide på Eschers museum efter samme plan. Der bliver indlagt en frokost-pause. Efter disse oplivende museumsbesøg fortsætter vi til vores overnatningssted i Enschede, hvor vi er fremme først på aftenen. På vejen gør vi holdt ved en af de mange flotte tulipanmarker på denne årstid. På hotellet har vi fælles middag med dejlige vine til.

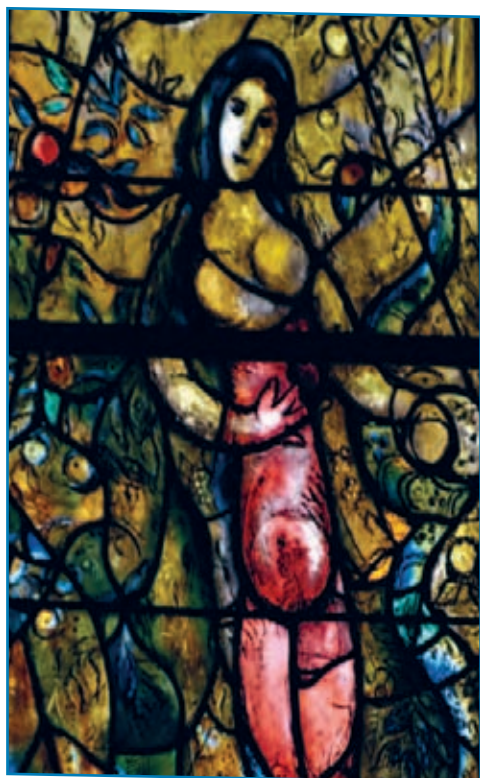

Cramon

www.cc5.dk

Dag 11

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Enschede - Fredericia (ca. 580 km):

Efter morgenmaden på hotellet kører vi det sidste stykke mod Danmark, med passende pauser undervejs, således at vi vil være rimelig friske, når vi når Fredericia ved 17-tiden. Nogle dejlige dage i hinandens gode selskab, med mange kulturindtryk er ved at være færdig, og en tid til eftertænkning og refleksion kan begynde. Tak for denne gang.

Cramon

www.cc5.dk

Praktiske

Klostre, katedraler og kunst m.m.

Rejsedato:

24/4 - 4/5 2018 (11 dage)

Afrejse fra: Fredericia

Pris: 17.700 kr.

Enkeltværelse: + 2.800 kr.

(alle enkeltværelser er dobbeltværelser).

Sygeafbestillingsforsikring: + 6 %

(Undersøg om du ikke allerede har denne forsikring i din indboforsikring).

Indeholdt i prisen:

- Bus:** Alle transporter foregår med den samme 4-stjernede bus fra Brørup Turistbusser.
- Hotel:** Delt dobbeltværelse på gode 3- og 4-stjernede hoteller med bad og toilet.
- Pension:** Morgenmad 10 dage, vingårdsfrokost 1 dage, vingårdsmiddag 1 dag, andre frokost 2 dage og middag 7 dage. I alt 3 frokoster og 8 midt dage. Gode vine for ikke at sige særdeles gode vine, og vand til maden alle dage. Ved de to middage i Dinant får vi mulighed for smagning af forskellige trappistøl og et udvalg af Leffe øl.
- Specielle spisninger:** Hildegard middag i Rüdesheim, Vingårdsfrokost hos Weingut Georg Breuer i Rüdesheim, middag på Michelin omtalt restaurant i Colmar, middag på et-stjernet Michelin restaurant i Alsace og champagne-middag i Bouzy, Champagne.
- Udflugter:** Samtlige udflugter inkl. entré.
- Rejseledere:** Lektor **Hans Jørgen Frederiksen**, Aarhus Universitet. Mag. art. i kunsthistorie. Forfatter til en lang række bøger og artikler om kunsthistoriske emner. Har ledet mange kulturrejser i hele Europa.
- Carsten Cramon**, cand. scient. i matematik. Har afholdt foredrag og workshops i en lang årrække om matematikkens musiske sider. Bl.a. kurser i islamiske mønstre, det gyldne snit, fraktaler m.m. Har ledet mange kulturrejser.
- Guider:** Søster Veronica på Abtei St. Hildegard, Søster Hiltrut ved Hildegard middag og i Hildegards valfartskirke og Broder André på klosteret i Chevetogne.
- Foredrag:** Ca. 7 - 10 timers foredrag på hotellerne med Hans Jørgen og Carsten.
- Afgifter:** Afgift til Rejsegarantifonden og busskatter.
- Andet:** Leje af foredragssale med A/V udstyr.
- Kunsthæfte:** Smukt trykt hæfte med nogle af Hildegards mange visionsbilleder.
- Diverse:**
- Tilmelding:** Senest mandag den 29. januar 2018. Send tilmelding som e-mail til carsten@cramon.dk, ring 20200852 eller send et brev til Carsten Cramon Gyden 5, 8740 Brædstrup.
- Depositum:** Betales med 3.000 kr. ved overførsel til konto 9211 - 4580836726 ved tilmeldingen. Evt. sygeafbestillingsforsikring betales samtidig.
- Restbetaling:** Senest mandag den 26. februar 2018.
- Forbehold:** Ret til ændringer i programmet forbeholdes.

Cramon

www.cc5.dk